

El llegat
Manuel de Montoliu
a la Biblioteca
Pública de Tarragona

PAPERS D'ARXIU

EL LLEGAT MANUEL DE MONTOLIU A LA BIBLIOTECA PÚBLICA DE TARRAGONA. INVENTARI

FITXER NÚMERO I: MANUSCRITS I TREBALLS INÈDITS

Els documents d'aquest arxiu estan relacionats amb el càrrec de Manuel de Montoliu com a assessor de cultura de la Diputació de Tarragona.

CARPETA 1: ORGANIZACIÓN DE LA CULTURA PROVINCIAL

1. *Reglamento. Institución Fernando el Católico.C.S.I.C*
Zaragoza, 1945.Quadernet de 15 fulls.
2. *Reglamento del Patronato José María Quadrado. C.S.I.C*
Madrid, 1949. Quadernet d'11 fulls.
*Carta de presentació d'aquest quadernet adreçada a Manuel de Montoliu.
3. [Discurs amb motiu de la instal·lació del campament de Castillejos.]
Dos folis mecanografiats.
4. *Las instituciones de estudios e investigación de carácter local. Juan Guerrero Ruiz.*
Revista de estudios de la vida local, núm.20. Madrid, 1945.
*Bases para la fundación del "Instituto de estudios Tarraconenses", 10 fulls manuscrits, mida quartilla.
5. *Memoria sobre la organización de la Cultura en la Provincia de Tarragona, por Manuel de Montoliu.* Diputación provincial de Tarragona. Tarragona, 1945.
44 fulls mecanografiats, per duplicat (88 fulls).
Hi incloem una llibreta de mida quartilla amb els esborranys manuscrits d'aquesta memòria.

CARPETA 2: BIBLIOTECAS Y ESCUELA TALLER DE ARTE

* Documents adjunts

Tracta bàsicament documents administratius de legislació interna: bases, reglaments i nomenaments:

1. *Reglamento interior de la Escuela de Artes y Oficios y Bellas Artes de Barcelona.*
Imprenta Gabañach y Pujol. Barcelona, 1991.
2. *Plan de estudios: dibujo, pintura y escultura.*
Nou fulls mecanografiats.
3. *Escuela de Arte y Artesanía de Tarragona.*
Esborrany de reglamentació. 9 fulls mida quartilla manuscrits.
4. *Escuela-Taller de Arte de Tarragona.*
Reglament i memòria sobre la seva fundació.
14 fulls manuscrits, mida quartilla (esborranys).
Tarragona, 1946
5. *Memoria sobre la fundación de la Escuela-Taller de Arte de Tarragona.* Diputación Provincial de Tarragona.
Cinc fulls mecanografiats. Tarragona, 1946
6. *Bases de l'Escola-Taller, adreçades a la Comissió Gestora.*
Dos fulls mecanografiats, per duplicat. Tarragona, 1946
7. 4 nomenaments emesos per la Comissió Gestora, mecanografiats i amb alguns esborranys i també una carta mecanografiada amb el seu esborrany.
Any 1946.

CARPETA 3

1. *-Bases para la concesión de la medalla Tapiro y de la medalla Julio Antonio.*
-Modificaciones en las bases del concurso de las medallas "Tapiro y Julio Antonio".
10 folis mecanografiats, amb duplicats inclosos. Any 1947.
2. *Estatutos de la Escuela-Taller de Arte de Tarragona.* Diputación Provincial de Tarragona, 1946.
6 folis mecanografiats, per duplicat.
3. *Memoria sobre la fundación de la Escuela-Taller de Arte de Tarragona.* Any 1946.
5 folis mecanografiats.
4. *Cursos de verano "Poblet".*

Esborranyes manuscrits sobre cursos d'estiu a Poblet.

5. Cinc fragments del Diario Español de l'any 1947, dels quals dos són articles escrits per M. De Montoliu, "*La labor cultural de la diputación*", i tres són de Petrofilo, "*Al margen de unos artículos*".
6. Aquest apartat es pot subdividir en tres grups, tots ells referents a la xarxa de biblioteques municipals i al càrrec de Manuel de Montoliu com a assessor de Cultura.
 - *Memoria sobre la situación de las bibliotecas municipales y sobre creación de nuevas bibliotecas populares de la provincia.*
5 folis mecanografiats. Any 1947.
 - 16 documents, la majoria dels anys 1946 i 1947, mecanografiats i en castellà, tret d'una carta manuscrita i en català. Aquest apartat consisteix en cartes procedents de diferents poblacions de la província i adreçades al president de la Diputació de Tarragona o a l'assessor de cultura, per temes de gestió i subvenció de les biblioteques. També hi ha acords i nomenaments presos per la Comissió Gestora de la Diputació.
 - Diversos esborranyes manuscrits pertanyents a aquests 16 documents.
7. [Catàleg mecanografiat de la biblioteca de Santa Coloma de Queralt], 30 folis.
8. *Boletín Oficial de la Provincia de Baleares.*
Núm. 12.598. 19d'agost de 1947.

CARPETA 4

Hem dividit aquesta carpeta en tres grups temàtics ben diferenciats.

4.1 CASA MONTOLIU

- Carta breu mecanografiada, adreçada al Sr. Joan de Dalmau, propietari de la Casa Montoliu.
- *Bases del contrato entre Don Juan de Dalmau y la Diputación Provincial de Tarragona.*
El Sr. Dalmau cedeix a la Diputació de Tarragona- de la qual Manuel de Montoliu és assessor- aquesta casa ubicada al carrer Cavallers de Tarragona, que serà la seu del "Instituto Histórico Tarraconense".
Tres fulls mida quartilla manuscrits; any 1946.

4.2 BIBLIOTECA

- *Materiales para la catalogación de bibliotecas.*
Catàleg de la impremta barcelonina Wal-imp, amb il·lustracions en color.
- *Carta de resposta de comanda adreçada al Sr. Montoliu.

4.3 PREMI "MEDALLA ANTONIO AGUSTÍN"

- Anunci aparegut al Diario Español, sobre la creació d'aquest concurs. Any 1948
- *Dictamen sobre la creación de un Premio de Historia i Bases para la concesión de la Medalla Antonio Agustín.*
8 fulls quartilla manuscrits. Esborrany.
- *Bases para la creación de un concurso trienal de historia y concesión de la Medalla Antonio Agustín.*
2 folis mecanografiats, en duplicat.
- 2 esborranys manuscrits sobre el primer concurs d'aquest premi. Any 1949.
- Modificacions en les clàusules del concurs. 4 fulls mecanografiats, per triplicat. Any 1948.
- Secció del *Boletín Oficial de la provincia de Tarragona*, núm 136.

FITXER NÚMERO II: DOCUMENTS SOBRE EL MONESTIR DE POBLET

CARPETA 1

Hi ha dos tipus de documents, de temàtica afí i vinculats a Manuel de Montoliu pel càrrec que ocupa en qualitat de vicepresident del Patronat de Poblet. La majoria tracten el tema de la ubicació de la tomba del rei Jaume I.

1.1 CORRESPONDÈNCIA

- Carta de Manuel de Montoliu adreçada a José Ibáñez Martín, Ministre d'Educació, en què li proposa el trasllat de les restes del rei Jaume I de la catedral de Tarragona al monestir de Poblet, amb alguns consells de caire diplomàtic.
Esborrany mecanografiat i manuscrit. Any 1950.
- Carta manuscrita adreçada al mateix destinatari, de contingut similar (esborrany).
- Carta mecanografiada adreçada a Manuel de Montoliu: el remitent, Josep Huguet, dóna suport a la proposta del trasllat esmentat.
- 2 cartes en què Joan Vinyals fa una sèrie d'observacions en referència a la polèmica sobre la ubicació de les despulles de Jaume I. Any 1950. Manuscrites i en tinta blava.
- Carta en què el Sr. Martín Ferrando opina sobre l'itinerari que haurien de seguir les despulles reials fins a Poblet.
- Carta mecanografiada de M.Mateu Pla.
- Dues notes manuscrites adreçades al Sr. Montoliu.
- Esborrans manuscrits varis.

1.2 DECRETS I DISCURSOS

Destaquen els documents següents:

- *Traslado de los restos de D.Jaime el Conquistador de Tarragona a Poblet. Notas para el preámbulo del Decreto...*
5 fulls manuscrits(esborrany).
- Esborrany d'una conferència titulada "*Visitas reales en Poblet*" feta a Tortosa l'any 1950, al voltant de la història del Monestir i de les visites reials més destacades, des de Ramon Berenguer IV fins a Alfons XIII. 38 fulls manuscrits i també mecanografiats.
- Esborrany manuscrit (2 fulls mida quartilla) amb arguments a favor i en contra del trasllat.
- *...Informe solicitado sobre la instancia suscrita por el rev. Padre Prior del Real Monasterio de Poblet en la que se pide sean trasladados los panteones de Alfonso V de Aragón y del Infante Don Enrique a otro sitio de la Iglesia.*
Esborrany de dos folis mecanografiats, per duplicat.
- [Esborrany manuscrit de 3 fulls sobre la vida monàstica a Poblet].
- *Extracto del acta del Pleno del Patronato celebrado el día 12 de marzo de 1950 en el Real Monasterio de Santa María de Poblet.*
1 foli mecanografiat.

- “Decreto 11 de mayo de 1942, por el que se dispone el traslado al Monasterio de Poblet de los restos de los Reyes de Aragón depositados en la Catedral de Tarragona”.
1 foli mecanografiat.

Aquesta carpeta també inclou 2 fulletons que anuncien dues conferències fetes per l'estudiós i crític.

CARPETA 2

2.1 En aquest apartat s'agrupen una vintena de notes d'acusament de recepció de part dels destinataris -personals i sobretot institucions- del llibre *La comisión de Monumentos ante las ruinas de Poblet*, que Manuel de Montoliu els ha tramès, en qualitat d'assessor de cultura de la Diputació de Taragona. Totes daten de l'any 1946. També hi ha inclosos, al final del plec, cinc esborranys amb els noms dels destinataris de l'obra.

2.2 *El gran retablo de Poblet*.

5 retalls periodístics i una carta mecanografiada en què diversos lectors opinen sobre el trasllat del retaule de Poblet de l'altar major a la sagristia.

2.3 *Reparto de 'Poblet-Símbolo'*.

Tres esborranys amb els noms de persones a qui s'ha enviat el llibre “Poblet-Símbolo”, a càrrec del Sr. Montoliu.

2.4 Per bé que es titula *Capítulos para el Segundo Álbum de Poblet*, el contingut d'aquest apartat està escrit íntegrament en català i consta dels següents capítols, escrits en esborrany manuscrit: “La Salve” per duplicat, “Els finestrals del Palau del Rei Martí” duplicat, “Palau del Rei Martí (pati)”, “Torreons (?)”, “Pas de ronda”, “El retaule de l'Altar Major” duplicat, “Biblioteca”, “Presons”, “Locutori Novici”, “La Lectio”, “La Plaça II”.

Al final apareixen tres notes manuscrites de l'any 1947 adreçades al Sr. López-Ramón i una fotografia de mida quartilla amb el fragment d'un retaule.

CARPETA 3

3.1 *La obra del estado en Poblet*. Manuel de Montoliu, en nom de tot el Patronat, escriu aquest fullet l'any 1944 que informa sobre l'estat de la qüestió en el procés de restauració del Monestir: pressupost, obres realitzades, etc, i sobre l'ampliació institucional del Patronat. Hi ha 8 exemplars d'aquest fullet i tres esborranys, un de manuscrit (19 pàgs.mida quartilla) i dos de mecanografiats.

- 3.2 *Apuntes biográficos del padre Juan Beltri, abad cuatrienal de Poblet.*
Plec de fulls mecanografiats enviats a M. Montoliu de part del frare Anselm Pujiula, perquè siguin revisats. Any 1958.
- 3.3 El *Diario Español*, del 3 i del 5 de juny de l'any 1952. El primer està gairebé monogràficament dedicat al trasllat imminent de les tombes dels Reis de la Corona cap a Poblet. El segon informa sobre les cerimònies dutes a terme amb aquest fi, presidides pel general Franco.
- 3.4 *Extractos del libro de E. Toda. La destrucció de Poblet.*
Document de 3 folis mecanografiat, en català. Descripció de la ubicació i l'estat de conservació de les tombes reials a partir del segle XIX.
- 3.5 BOE de l'any 1945 (núm.37), en què s'anuncia l'ampliació del Patronat del Monestir.
- 3.6 *Proyecto de la traslación de los restos de los Reyes de Aragón de Tarragona a Poblet.*
25 fulls manuscrits (esberrany) de mida quartilla.
- 3.7 *Poblet, actualidad española.*
Esberrany d'un article periodístic. 8 fulls manuscrits de mida quartilla.
- 3.8 *Carta al Director de 'El Español', D. Juan Aparicio.*
Esberrany manuscrit. 1 full mida quartilla.
- 3.9 *Nota remitida a D. Luís Abadal. Secretario de la Diputación Provincial de Lérida.*
Esberrany en 3 fulls manuscrits, mida quartilla.
- 3.10 Esberrany, duplicat, d'una carta adreçada al Sr. Pedro Gil Moreno de Mora, president del Patronat del Monestir de Poblet. 11 fulls en total.
- 3.11 *Estatutos de la Asociación 'Amigos de Poblet'.*
Quadern de 9 pàgines mecanografiades.
- 3.12 2 esberranys –mecanografiat i manuscrit- d'una carta adreçada al Director General de Belles Arts de Madrid. Tots dos són de mida quartilla, el primer de 3 fulls, i el segon de 8.
- 3.13 *Informe sobre la Asociación de Amigos de Poblet.*
Esberrany manuscrit de 21 fulls.
- 3.14 *Otro homenaje póstumo a Pedro Gil Moreno de Mora, etc.*
Diversos esberranys manuscrits, en mida de quartilla. 24 fulls en total.
- 3.15 Amb el mateix títol, "*La obra del Estado en Poblet*", hi ha cinc esberranys mecanografiats, d'una conferència feta per l'erudit català i que apareix íntegra en la carpeta núm.5. El contingut del tercer esberrany i del quart

difereix dels altres dos: l'autor descriu amb un estil molt literari l'estat de complet abandó en què es trobava el Monestir abans que se n'iniciés la restauració. El cinquè és històric-descriptiu. Total: 36 fulls.

3.16 *A propósito de la constitución de la hermandad de Santa María de Poblet.*

2 fulls mecanografiats. A l'encapçalament hi ha escrita la següent nota: "Carta a la prensa firmada por el Prior de Poblet, J.Rosavini".

3.17 5 recordatoris de 4 consagracions de novicis que entren a l'orde del Císter. Tots ells daten del 26 de setembre de 1944.

CARPETA 4

Aquesta carpeta conté dos tipus de documents ben diferenciats: correspondència i retalls periodístics.

4.1 CORRESPONDÈNCIA:

És la burocràcia generada arran del projecte de reinstal·lació d'una comunitat de monjos cistercenca al monestir de Poblet. Totes les cartes daten de l'any 1940 i n'hi ha una vintena, la majoria manuscrites. En totes hi és present la figura d' Eduard Toda*, ja sigui com a emissor o com a receptor:

- Com a emissor (esborranys?): els destinataris són el Director General de Belles Arts -del Ministeri d'Educació- i l'Abat General de l'orde del Císter, Edmondo Bernardini.
- Com a receptor: els remitents són els dos personatges anteriors (les cartes de l'abat estan escrites en italià), més el D r. Jaume Barrera, M. Perdigó i Cortès (carta en català), Margarita M. Suñol - abadessa de Valldonzella- i Mario Ponce de León, cònsul d'Espanya a Roma.

Els motius dels contactes són diversos: autoritzacions ministerials en què es delimiten els espais que la comunitat ocuparà, finançaments, diligències per a l'arribada dels quatre monjos italians, etc.

4.2 RETALLS IMPRESOS

- BOE del 24 d'agost de 1940 (núm. 237)
- Retalls periodístics al voltant de Poblet (*Diario Español* de Tarragona, 1940)
- *La Veu de Catalunya*: maig 1933 (entrevista a Manuel de Montoliu); 12 desembre 1935; març 1936, etc.

* Eduard Toda i Güell (Reus 1855-Poblet 1941), fou diplomàtic i escriptor. El seu interès per Poblet –on passà els últims anys de vida- es materialitzà a partir del 1920, en què ingressà a la Comissió de Monuments Històrics i Artístics. El 1930 començà la seva gran activitat com a president del recentment creat Patronat de Poblet, a través del qual es dugué a terme la restauració del monestir.

CARPETA 5

Els documents d'aquesta carpeta són bàsicament esborranys manuscrits i mecanografiats de conferències fetes per Manuel de Montoliu sobre el procés de restauració del monestir de Poblet.

- *Restauración material y espiritual de Poblet.*
Esborrany manuscrit, 3 fulls mida quartilla, que inclou sumes per a calcular el finançament de les obres.
- [Esborrany de cinc folis mecanografiats en què l'autor descriu les similituds històriques entre el monestir de Santes Creus i el de Poblet.]
- *Efemérides-Poblet.*
de 1947 a 1952. 5 fulls mecanografiats.
- *La reconstrucción de Poblet.*
Retall d'article aparegut al Diari de Barcelona, 13-1-1955.
- *Conferencia sobre la restauración espiritual de Poblet.* Conferencia de Acción Católica de Tarragona, 25 febrero 1946.
Dinou folis mecanografiats.
- Esborrany de l'índex d'un llibre titulat *Poblet, símbolo.*
- *Poblet y la historia de España.*
Esborrany de conferència amb motiu de l'exposició següent:
- *Conferencia: Exposición de las estatuas yacentes de los Reyes de Aragón del Monasterio de Poblet. Madrid, 1945; Zaragoza, 1946.*
Recull de diversos esborranys d'aquesta conferència, mecanografiats i manuscrits.
- Esborrany mecanografiat d'un informe que el Sr. Montoliu adreça als presidents de diferents diputacions per a posar-los al dia sobre el projecte de restauració de les tombes reials. Tarragona, setembre de 1945.

FITXER NÚMERO III

CARPETA 1: ESTATUTOS SINDICATO DE INICIATIVA

- *Estatutos . Sindicato de iniciativa.(Atracción de forasteros). Tarragona, 1931.*
4 folis mecanografiats. Està dividit en 5 capítols i consta de 24 articles. Aquestes disposicions legislatives tenen per objecte potenciar el turisme a Tarragona.
- *Relación de socios del sindicato de iniciativa, año 1947.* 5 fulls mecanografiats.
- *Proyecto de reglamento de la Real Sociedad Arqueológica Tarraconense.* 23 articles distribuïts en 3 folis mecanografiats.
- [Esborrany mecanografiat -3 fulls- d'una carta adreçada al general Francisco Franco en què les Corporacions municipals i provincials reclamen- molt diplomàticament -, el finançament promès per l'Estat que permetria finalitzar les obres de construcció del nou Museu Arqueològic de Tarragona].

CARPETA 2: INSTITUTO HISTÓRICO TARRACONENSE

2.1 CORRESPONDÈNCIA:

La temàtica gira al voltant del finançament per a la creació d'aquest institut i de la col·laboració que hi fa la Sociedad Arqueológica, l'any 1946.

- 3 cartes mecanografiades procedents del CSIC i del Ministerio de Educación de Madrid, sobre temes de pressupost i adreçades a M. De Montoliu.
- 2 esborranys d'una carta –mecanografiat i manuscrit- que Montoliu adreça a Pere Batlle, President de la Sociedad Arqueológica Tarraconense.
- 2 esborranys –mecanografiat i manuscrit- d'una carta que l'autor adreça a Juan Guerrero, del CSIC, a Madrid.
- Esborrany mecanografiat de carta que el Sr. Olivé adreça al President de la Sociedad Arqueológica Tarraconense.
- Carta de la Sociedad Arqueológica adreçada a la Diputació.
- 2 esborranys –manuscrit i mecanografiat- de carta adreçada al Presidente de Estudios e Investigaciones Locales, a Madrid.

2.2 LEGISLACIÓ:

- *Instituto Histórico Tarraconense. El Instituto tendrá las siguientes actividades...*
Esborrany de 7 fulls manuscrits, mida quartilla.

- *Programa interino de actividades culturales de la exma. Diputación Provincial de Tarragona desglosado del proyecto de fundación del Instituto Histórico Tarraconense.*
5 fulls mecanografiats, any 1946.
- *Real Sociedad Arqueológica Tarraconense. Junta General Extraordinaria del día 10 de mayo de 1946; extracto del acta: acuerdo sobre la propuesta de colaboración en el Instituto Histórico Tarraconense.*
1 full mecanografiat, duplicat.
- [Esborrany manuscrit d'11 fulls de mida quartilla, que conté el guió d'un discurs].
- *Estatutos del Instituto Histórico Tarraconense.*
1 exemplar manuscrit de 9 fulls de mida quartilla i 13 exemplars mecanografiats. Any 1946.
- *Memoria sobre la fundación del Instituto Histórico Tarraconense.*
1 exemplar de 16 fulls manuscrits, mida quartilla, i 8 exemplars mecanografiats. Any 1946.

CARPETA 3: INSTITUT RAMON BERENGUER IV

3.1 CORRESPONDÈNCIA:

- Carta mecanografiada de Josep Darder Seguí, 2 fulls mida quartilla, 1951.
- Lletra manuscrita de J.B.Manyà, en català, 1951.
- Lletra manuscrita de Vicente García; Tortosa, 1951.
- Carta mecanografiada de Sánchez Real, 1951.
- Carta manuscrita de Enrique Bayerri; museu arqueològic, Tortosa, 1951.
- Carta manuscrita d'Antonio Romañá; observatori de l'Ebre, Tortosa, 1951.
- Carta del president de la Diputació de Tarragona al voltant d'una polèmica sorgida arran d'una publicació periodística. Aquesta carta, de l'any 1945, porta un retall de diari adjunt (Diario Español).
- 2 esborranys –manuscrit i mecanografiat- d'una carta adreçada al Presidente del Patronato de Estudios e Investigaciones Locales, Madrid.
- Circular del president Diputació de Tarragona adreçada a M.de Montoliu, en què l'informa sobre el nomenament de dues persones perquè l'ajudin a redactar el Proyecto de Estatutos de la Institución Ramón Berenguer IV .
- Sol·licitud mecanografiada adreçada al president de la Diputació de Tarragona, en què els signants –entre ells Montoliu- reclamen la creació d'una institució que aglutini els diferents òrgans culturals dispersos per la província. També hi ha un esborrany manuscrit.

3.2 ELS MEMBRES I ELS SEUS CÀRRECS:

- *Consejeros de honor o adjuntos del Instituto de Estudios Tarraconenses Ramón Berenguer IV.* 7 fulls manuscrits.
- 9 fulls mecanografiats i 9 fulls manuscrits amb diversos personatges de l'àmbit intel·lectual i les seves produccions bibliogràfiques.
- *Publicaciones de la Sociedad Arqueológica.* 3 folis mecanografiats.

3.3 LEGISLACIÓ:

- *Bases para la fundación del "Instituto de Estudios Tarraconenses".* 12 exemplars mecanografiats (plecs de 6/7 fulls/folis). Any 1949
- *Locales del Instituto y de las instituciones culturales de la ciudad de Tarragona.* 3 folis mecanografiats.
- *Estatutos del "Instituto Tarraconense de Cultura, Ramón Berenguer IV".* 13 de plecs de folis mecanografiats amb esmenes manuscrites i esborrany afegits, per la qual cosa no són exemplars idèntics.
- *Plan de coordinación aunada de estudios tarraconenses.* 2 fulls de mida quartilla mecanografiats.
- *Ministerio de Educación Nacional. Decreto de 1º de febrero de 1946 por el que se crea el Patronato de Estudios e Investigaciones Locales.* 5 exemplars mecanografiats de mida quartilla, de 7 fulls cadascun.

3.4 ESBORRANYS:

- [Memòria adreçada a la Diputació de Tarragona en què Montoliu sol·licita la fundació de l'Institut de Cultura Tarraconense, que sigui de tendència humanista, que inclogui des de l'alta cultura d'investigació fins a la cultura popular]. Nou fulls manuscrits de mida quartilla, en total.
- [Esborrany manuscrit de 8 fulls –mida quartilla- ; aparentment, forma part d'un discurs d'homenatge fet a la memòria del seu pare, organitzat per l'ajuntament de Tarragona].

3.5 DOCUMENTS VARIS

- *Ponencia sobre bibliografía. Instituto de Estudios Ilerdenses, de la Excma. Diputación Provincial de Lérida.* Jaca "Estación de Estudios Pirenaicos", 1945. Quadern de 40 fulls.
- *Coordinación de los Centros de Estudios Locales, por Carlos Ruiz del Castillo.* De la Revista de Estudios de la Vida Local, núm.22. Madrid, 1945. Quadernet de 8 fulls.
- 1 pàgina del diari "La mañana", 20 d'octubre de 1945.
- *Notas de Mn. Ritort. Consideraciones para que la Música formara una sección en el Instituto de Cultura Provincial.* 5 fulls manuscrits escrits per totes dues cares i grapats en ordre invers. També hi ha afegida una nota mecanografiada sobre meteorologia del Sr. Quintana i Mari, doctor en ciències químiques.
- 16 fulls mecanografiats duplicats amb el projecte de creació de l'Institut i les diferents seccions que inclouria.

CARPETA 4:

Consisteix en 5 exemplars del Diario Español, del 3 al 7 de febrer del 1943 en els quals apareixen publicades 5 parts de l'article "*Pin y Soler, escritor humanista e independiente. Conferencia pronunciada en el acto de clausura...*", escrit per Manuel de Montoliu.

FITXER NÚMERO IV

CARPETA 1

La ciutat de Tarragona. Visions i evocacions del seu passat i de l seu present, per Manuel de Montoliu.

Plec de 308 fulls manuscrits (en esborrany). Mida quartilla. El contingut d'aquesta carpeta està escrit íntegrament en català i dividit en diversos capítols:

Pòrtic; capítol 1: els orígens de Tarragona, Tarragona prehistòrica i ibèrica; capítol 2: Tarragona romana; capítol 3: Tarragona cristiana; capítol 4: la basílica de Sant Fructuós; capítol 5: vicissituds de les relíquies de Sant Fructuós i el bisbe de Tarragona, Sant Pròsper; capítol 6: Tarragona sota la dominació aràbiga; capítol 7: Tarragona reconquerida i restaurada; capítol 8: Tarragona medieval; capítol 9: la catedral de Tarragona; capítol 10: Tarragona i Jaume I; capítol 11: els grans arquebisbes renaixentistes. Grans personatges de sang reial a Tarragona; capítol 12: el Passeig Arqueològic; capítol 13: Tarragona, plaça forta; interludi: un gran miracle de Sant Magí; visions de la Tarragona present i de la Tarragona futura; somnis i quimeres?; Tarragona, museu vivent; Tarraco, quanta erit...; el pelegrí espiritual de Tarragona; Tarragona íntima; passa la processó...

CARPETA 2

A la portada d'aquesta carpeta llegim: *"Borradores; conferencia en Círculo Catalán de Madrid"*. A més, a dins especifica que la conferència tingué lloc amb motiu de la "Semana de Tarragona", el 7 de febrer de 1957.

D'entre el contingut global, que gira al voltant d'aquesta conferència, podem destacar els següents subapartats:

- Una enumeració –per duplicat- de les biblioteques i els centres d'estudis de què disposen les ciutats de Tarragona, Reus, Tortosa i els monestirs de Poblet i Santes Creus.
- A part de la introducció, la conferència està dividida en diversos apartats: *"Polémica sobre unas murallas; euforia arqueológica; el ejemplo de la Roma renacentista; mil sombras nobles...; una ciudad esfinge; el sortilegio arqueológico; el ejemplo de la Roma renacentista; el gran sarcófago de Tarragona; Tarragona museo viviente; las metamorfosis de una ciudad; una ciudad, tumba de ciudades; el mirador de la historia; ráfagas de historia; Eutiques, el Aurica;*

Fulls de mida quartilla, manuscrits i mecanografiats.

CARPETA 3

Aquesta carpeta, titulada "Papeles de interés", està formada per documents de contingut heterogeni:

3.1 CORRESPONDÈNCIA:

- Carta mecanografiada del Pare(...)? Adreçada a M.de Montoliu. València, 1950. En català.
- Eborrany de carta manuscrita que M. De Montoliu adreça al Sr. Luís de Muller. Juny 1952 i esborrany de carta adreçada al Sr. Antonio Gallego Burin.
- Avís oficial del secretari del Patronat de Poblet, 1952.
- Carta d'opinió adreçada a l'autor; Figueres, 1952.
- Carta mecanografiada de l'amic Josep Gramunt 1952.

3.2 ÀMBIT LITERARI:

- [36 fulls de mida quartilla manuscrits, escrits en castellà, sobre la literatura catalana del segle XIX].
- *Edición Homenaje*, esborrany mecanografiat duplicat que precedeix l'edició d'un llibre en homenatge a Manuel de Montoliu, en què apareix publicada la seva bibliografia. Tarragona, 1951.
- Esbós del pla de publicació de la *Història Crítica de la Literatura Catalana*, de l'autor.

3.3 PREMSA

- Article d'opinió de J.Pla i E.Xammar publicat a La Veu de Catalunya, febrer 1924.
- Article de Frederic Udina Martorell al Diario de Barcelona: "*Restos reales en la catedral*", 13 maig 1952.

3.4 DIVERSOS

- Notes; fragments; esborranys de discursos i articles; fragment de currículum, manuscrit, de l'escriptor.
- *Comisión del traslado de los Reyes de Aragón; subcomisión cortejo*. Aquest és un document oficial de dos folis mecanografiats en què s'estableix el protocol per al trasllat de les tombes dels reis d'Aragó a Poblet. Any 1952.
- *La voz de la ciudad por Eulogio. Bibliografía de Manuel de Montoliu*. Editorial de "Radio Tarragona", 3 de març de 1952.

És la presentació d'un llibre que tracta de la producció literària de Manuel de Montoliu.

CARPETA 4

Aquesta carpeta apareix classificada en els següents subgrups:

4.1 "Discursos, parlamentos, conferencias".

- *Salón 1800. Presentación del poeta J.A.Guardias.*
- *Brindis en el Banquete al Sr. Navascués*
- *Discurso de la Fiesta del Centenario de la Misteriosa Luz de Manresa. 20 mayo 1945. 24 fulls manuscrits, mida quartilla.*
- *En el homenaje al Dr. P.Batlle. 4 folis mecanografiats.*
- *Parlamento inaugural de la Iª Feria de Arte de Tarragona. Junio 1948. 6 folis mecanografiats, per duplicat.*
- *Memorial pro-Museo al Caudillo. 6 fulls manuscrits, mida quartilla.*

4.2 Conferencia de Tarragona, 1944. Diversos esborranys.

4.3 "Fotos, retratos".

inclou una fotografia i un llibret que commemora el 80è aniversari d'Aureli Capmany.

4.4 Projecte Llobet-Viader de publicació de las Cròniques Catalanes. 2 fulls manuscrits.

4.5 Juicios críticos sobre mis libros y artículos. 2 retalls de premsa.

4.6 Prólogos: un sol full manuscrit, escrit en català, sobre l'obra de Roig i Llopis.

4.7 Sociedad arqueológica. "Firmantes del homenaje al Dr. Batlle". 1 foli mecanografiat.

4.8 "Reparto del 'Elucidario crítico'".

Esborranys amb els noms de les persones que han de rebre aquests llibres.

4.9 "San Magín". "Diario Español", 18 d'agost del 1946.

CARPETA 5

5.1 Diversos:

- Relació del cost de la impressió de llibres.
- Carta de l'amic Tomàs Roig i Llop, mecanografiada. Any 1949.

5.2 *Hernán Cortés español y mexicano, por el Dr. Leonardo Gutiérrez-Colomer, de la Real Academia de Farmacia. 28 fulls mecanografiats.*

- 5.3 *La personalitat i l'obra de Tomàs Roig i Llop. Assaig preliminar.*
23 fulls mecanografiats, de mida quartilla i escrits en català.
- 5.4 *Sindicato de iniciativa. Memoria leída por el Señor Secretario en la Junta General celebrada el día 331 de enero de 1949.*
4 folis mecanografiats.
- 5.5 *Curiositats de Poblet.* Eduard Toda i Güell.
Format en quadernet. Tipografia editorial Tarragona, 1922.

FITXER NÚMERO V

CARPETA 1

El Foro romano; paseo de Santa Clara y otros asuntos referentes al legado arqueológico de Tarragona. Aquesta carpeta conté 2 tipus de documents:

1. Diversos:
 - *La bibliografía en Tarragona.*
Esborrany de 7 fulls manuscrits, de mida quartilla. És un comentari sobre la Societat de Bibliògrafs de Tarragona.
 - *La desdichada historia de un Foro romano.*
Esborrany de 6 fulls d'un article per al *Diario* de Barcelona.
 - Carta de pressupostos mecanografiada, de la impremta Torres & Virgili. 25 novembre de 1947.
2. *Artículos Diario Español de Tarragona.* 25 retalls de premsa.
 - Un '*Diario de Barcelona*', 3 de desembre de 1947.
 - Un '*Arriba*', 8 gener 1948.
 - 23 '*Diario Español*', 1947-1949.
La majoria dels articles tracten de la Tarragona arqueològica i especialment del Fòrum romà. Els columnistes són diversos, entre ells Manuel de Montoliu; hi ha a més 3 esborranys manuscrits d'article d'opinió.

CARPETA 2

Hi ha contingudes diverses notes de l'autor en esborrany, i l'estructura en capítols del llibre *Tarragona-Símbolo*, en format també d'esborrany, però solament els títols; a més, hi ha 4 retalls de premsa sobre literatura del *Diario español* (1952) i dues estampes.

CARPETA 3

- 3.1. Carpeta dedicada en gran part a retalls de premsa (18) i alguns esborranys dispersos dels articles escrits per Manuel de Montoliu. Corresponen a l'any 1949 i estan publicats al *Diario Español*. Gairebé tots tracten aspectes varis de l'arqueologia tarragonina, i els signants són Manuel de Montoliu, José Sánchez Real i Joan Salvat i Bové, principalment.

- 3.2. Apartat titulat "*El sarcófago de Tarragona. Las lápidas Stanhope*". S'hi inclouen esborranys manuscrits i correspondència entre Manuel de Montoliu i Blas Taracena, director del Museo Arqueológico de Madrid, així com una carta al Sr. Francisco Javier de Salas, director de l'Instituto de España a Londres.

CARPETA 4

Conté la còpia definitiva de la conferència feta per Manuel de Montoliu en el Círculo Catalán de Madrid, el 7 de febrer de 1957, i titulada "*Tarragona, ciudad arqueológica*". 61 fulls mecanografiats, mida quartilla.

CARPETA 5

Es titula *Tarragona romana* i és l'esborrany mecanografiat del treball presentat al "*Concurso sobre Historia de Tarragona, Medalla Antonio Agustín*".

160 fulls, mida quartilla. L'índex és el següent:

Tárraco; Historia de Tárraco; Tarragona y los emperadores; Tarragona militar; Tarragona Capital; Tarragona ciudad romana; centro religioso; espectáculos públicos; construcciones romanas; centro comercial; vida romana; el cristianismo.

FITXER NÚMERO VI: TRABAJOS VARIOS

CARPETA 1: BODAS DE ORO

Noces d'Or literàries de l'autor.

1. PREMSA:

S'hi comenta la publicació d'una llibre en homenatge a M.de Montoliu.

- *Destino*, 10 de març de 1951.
 - 2 exemplars del *Diario Español*, del 13 de gener de 1951.
2. Poema mecanografiat, titulat *Cavaller de l'esperit*, que Alfons Romeu Sabater li dedica. Tarragona, 26 de maig de 1950.
3. Nota manuscrita de Francesc Oliva, admirador de l'obra de l'autor.
4. Diversos esborranys manuscrits que contenen llistats amb noms de persones. Segurament hi figuren com a destinataris de correspondència.

CARPETA 2

1. PREMSA:

- *Diario de Barcelona* del 12 de desembre de 1959, en què hi ha un article que informa de les diverses obres d'infraestructura que s'estan duent a terme a Tarragona.
- *Diario de Barcelona* del 3 de març de 1960.

2. ESBORRANYS MANUSCRITS:

- Idees, notes i títols esbossats per a futurs articles de premsa, de temes molt variats.
- Idees i títols desenvolupats i redactats:
 - *Una crisis religiosa en la Alemania Imperial*: 2 exemplars, un de manuscrit (8 pàg.) i un de mecanografiat (6 pàg).
 - *Antífona de Nochebuena*: 5 pàg. mecanografiades.
 - *Sobre López Picó, para el Diario de Barcelona*: 6 fulls mecanografiats i 6 fulls manuscrits.
 - *Un pollino y una abubilla*: 8 pàg. manuscrites.
 - *El pasmo o los pasmos de Tarragona*: 5 pàg. manuscrites.

CARPETA 3

- Conté esborranys manuscrits sobre temes de filologia en què Manuel de Montoliu desenvolupa la seva faceta com a romanista i pedagog:
Apunts de fonètica de llengües romàniques i de llengua alemanya; pautes pedagògiques per ensenyar la llengua; temari en què es divideix una assignatura sobre llengües romàniques; etimologies, llistats bibliogràfics mecanografiats, etc.
- També hi ha l'esborrany d'una carta a Jordi Rubió i 7 fulls manuscrits sobre la restauració del monestir de Poblet.
- *Relación-inventario del legado de libros hecho por testamento de D. Manuel de Montoliu a la Biblioteca Provincial de Tarragona* (en folis mecanografiats).
- Correspondència sobre temes bibliogràfics, per exemple, amb Díaz-Plaja, i amb editorials o institucions culturals de l'estranger: Buenos Aires, França, Alemanya, etc.
- Targetes de presentació, invitacions, propaganda i notes de persones o institucions de diversos àmbits.
- Factures i rebuts; per exemple, la quota de pagament a l'Ateneu Barcelonès.
- Una pàgina del diari *El día gráfico*, del 12 de desembre de 1913.